

## 15 . Cheia | Comuna: Grădina | Județ: Constanța | Punct: Vatra satului, Peștera La Izvor, Peștera La Baba, Peștera X | Anul: 2009

**Anul:** 2009

**Cod RAN:** 63018.02;63018.01;63018.05;63018.04

**Perioade:** Preistorie, Protoistorie, Antichitate, Evul Mediu

**Epoci:** Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca bronzului, Hallstatt, La Tène, Epoca greacă, Epoca elenistică, Epoca romană timpurie, Epoca medievală timpurie, Epoca medievală timpurie

**Tipuri sit:** descoperire izolată

**Categorii sit:** Domestic

**Autori:** Adrian Bălășescu, Cornelia Cărpuş, Leonid Cărpuş, George Neagu, Răzvan Petcu, Elek Ioan Popa, Valentin Radu, Andrei Soficaru, Bartłomiej Szmoniewski, Valentina-Mihaela Voinea

**Instituții:** Institutul de Antropologie "Francisc J. Rainer" București, SC Medstar2000 Constanța, Autoritatea de Sănătate Publică Județeană Constanța, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României, Institutul de Antropologie "Francisc J. Rainer" București, Institutul de Arheologie și Etnologie, Cracovia, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța

### Raport

Datorită fondurilor modeste, cercetările arheologice desfășurate în punctele de la Cheia au avut un caracter restrâns, secțiunea SH și sonajul SI din așezare, sonajele stratigrafice din interiorul și exteriorul peșterilor La Izvor, La Baba și Peștera „X” vizând identificarea zonelor ce vor fi cercetate în suprafață, sperăm, în campaniile viitoare.

Obiectivele cercetării:

- delimitarea marginii de NE a așezării și identificarea tipurilor de complexe specifice zonei periferice pentru o mai bună înțelegere a modului de organizare a spațiului locuit;
- sonaje stratigrafice în peșterile „La Baba”, „La Izvor” și Peștera „X” pentru stabilirea secvențelor de locuire sezonieră;
- realizarea unui studiu arheozoologic comparativ între materialul faunistic recoltat din așezarea Hamangia III permanentă și cel din secvențele de locuire sezonieră, contemporană, din peșteri;

Pentru delimitarea așezării în zona de NE am realizat secțiunea SH și sonajul SI, în spațiul privat unde am avut acordul proprietarului de teren. Secțiunea SH (3 x 12 m), orientată NE - SV (după limita parcelei private) a fost împărțită în două sectoare de 3 x 6 m, cu martor de 0,30 m între ele.

Stratigrafia secțiunii SH este diferită de cea înregistrată în secțiunile anterioare, plasate în zona centrală a așezării. Astfel, în ultima secțiune au fost surprinse două secvențe de locuire, ambele reprezentând niveluri de locuire exterioară, situate într-o zonă periferică a așezării. De aceea, materialul ceramic s-a păstrat într-o stare de conservare bună, spre deosebire de cel provenit din secțiunile anterioare, situate în zona centrală a așezării, în spații de pasaj unde, datorită presiunii repetate, ceramica a fost puternic fragmentată.

Ultima secvență de locuire (U.S. 3130, st.1; U.S. 3131, st.2), situată la adâncimea -0,30 -0,60 m, conține o cantitate impresionantă de material osteologic provenind, în special, de la indivizi de talie mare (bovine). Materialul ceramic din acest nivel este caracteristic pentru faza clasică a culturii Hamangia (III), cele mai reprezentative fiind străchinile și vasele semisferice cu barbotină și urme de ardere secundară, folosite, probabil, pentru prepararea hranei. Spre deosebire de zonele intens locuite din așezare, în suprafața cercetată, numărul pieselor de silex, piatră, os este modest. De asemenea, figurinele lipsesc.

În prima secvență de locuire (U.S. 3132, st.1; U.S. 3133, st.2), situată la o adâncime variind între 0,60 -

---

1,20 m, s-a descoperit o mare cantitate de material ceramic alături de fragmente de figurine, piese de silex - finite, în curs de prelucrare, așchii și nuclee - toporașe și dălțițe de piatră, împungătoare de os. În acest moment de locuire s-au săpat trei gropi de extracție a lutului - C.33 (U.S. - 3137, st.2), C.34 (U.S. - 3138, st.1), C.35 (U.S. - 3139, st. 1) - cu un contur neregulat. Spre deosebire de gropile de extracție din interiorul așezării, situate în apropierea locuințelor, umplute cu resturi menajere în mai multe etape (groapa C8), acestea au o umplutură relativ omogenă, fapt ce sugerează acoperirea lor rapidă, fiind folosite, probabil, de mai multe gospodării.

Sondajul SI (1 x 5 m), realizat la 5 m E de secțiunea SH, orientat perpendicular, pe direcția NV - SE, ne-a permis identificarea unui complex de mari dimensiuni cu o lungime de aproximativ 2 m și o depunere stratigrafică de 2,10 m, asemenea unei umpluturi (material arheologic bogat, cenușă, cărbune), suprafața investigată restrânsă făcând, pentru moment, imposibilă determinarea funcționalității lui (groapă/bordei?). Din umplutură au fost recoltate fragmente ceramice (vase întregibile), toporașe de piatră, piese de silex, un fragment inel de os, material osteologic bogat. Toate aceste elemente, descoperite aproximativ la aceeași adâncime (0,80 m), atât în secțiunea SH, cât și în sondajul SI sugerează existența unui spațiu locuit care, ulterior (secvența II), a rămas doar o zonă periferică a așezării, folosită pentru aruncarea deșeurilor, fără o preocupare a acoperirii lor (situate departe de zonele de pasaj).

---

### ***Informații suplimentare online***

[Raportul 4320 din cronica.cimec.ro](http://raportul4320.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)

---